

За наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 4 (663). Вівторок, 7 лютого 1961 року Ціна 2 коп.

ПОВІДОМЛЕННЯ ТАРС

У відповідності з планом створення й опрацювання космічних кораблів підвищеної ваги, 4 лютого 1961 року в Радянському Союзі за допомогою удосконаленої багатоступінчастої ракети здійснено запуск важкого штучного супутника Землі. Вага супутника, без врахування ваги останнього ступеня ракети-носія, становить 6.483 кілограми. На супутнику встановлено радіотелеметричну систему для контролю параметрів елементів конструкції та апаратури для траєкторних вимірювань. Вся бортова апаратура супутника на ділянці його виведення і при дальшому русі по орбіті функціонувала нормально.

Попередні дані, одержані за допомогою наземного вимірювально-обчислювального комплексу, дали змогу визначити такі параметри орбіти супутника: період обертання 89,80 хвилини, висота перигею 223,5 кілометра, висота апогею 327,6 кілометра, нахилення орбіти 64 градуса 57 минут.

Заміряні параметри орбіти супутника близькі до розрахованих.

Поставлені при запуску супутника науково-технічні завдання виконано.

КОЛИ СЕСІЯ ЗАКІНЧИЛАСЯ

Зимова екзаменаційна сесія на хімічному факультеті в багатьох відношеннях повчальна. Основні її підсумки можна виразити такими даними: на денному відділенні кількість позитивних оцінок складає 93 проц., на вечірньому — 65 проц., на заочному — 82 проц. від загальної кількості всіх оцінок на екзаменах. Неявки на екзамени без поважних причин при цьому привніли до незадовільних оцінок.

Наведені цифри говорять багато про що. Перш за все, вони нагадують про надзвичайно важкі умови організації навчального процесу на вечірньому відділенні, які обумовили в минулому семестрі різке зниження успішності серед студентів-вечірників. Це — неорганізоване, хаотичне визначення підприємствами термінів поїздки студентів-вечірників в колгоспи на збирання кукурудзи без погодження з університетом. За таких умов навчальний процес в університеті йшов безперервно, а кожен студент був відірваним від лекцій і практичних занять на протязі 2—3—4 тижнів. Наверстати пропущений час було надзвичайно важко, оскільки вільного часу у вечірників, які вдень працюють, практично не було.

Ми пропонуємо: повідомити в обком КПУ про погані підсумки зимової сесії на вечірньому відділенні хімічного факультету і просити обком зобов'язати всі підприємства, працівники яких навчаються на вечірньому відділенні, погоджувати з університетом всі заходи щодо робітників-студентів, щоб можна було організувати, в зв'язку з потребами підприємств, припиняти на деякий час навчальний процес на вечірньому відділенні.

На заочному відділенні сесія пройшла краще, ніж на вечірньому. Однак успішність заочників все ж низька. Слід доповнити, що

на першому курсі 5 чоловік з 29 (або 17 проц. від загальної кількості студентів на курсі), а на другому — 12 з 29 (тобто 42 проц.) не виконали плану здачі контрольних робіт, що ще більше поглиблює ненормальне становище на заочному відділенні хімічного факультету.

На денному відділенні за результатами сесії може бути відзначена певна закономірність. Так, загальна кількість відмінних і добрих оцінок послідовно зростає від молодших до старших курсів: I курс — 38 проц., II курс — 39 проц., III курс — 49 проц., IV курс — 66 проц., V курс — 91 проц.

(Закінчення на 3 стор.)

Вечір, присвячений П. ТИЧИНІ

В Будинку вчених 27 січня відбувся літературний вечір, присвячений 70-річчю з дня народження видатного поета Радянської України Павла Григоровича Тичини. Вечір відкрив доцент Б. І. Галащук, який розповів про особисте знайомство з ювіляром, що відбулося ще в 1917 році.

З великою і змістовною доповіддю — «Творчий шлях Павла Тичини» — виступив доцент А. В. Недзвідський.

Свої поезії, присвячені Павлу Тичині, прочитали В. Гетьман, С. Стриженюк, М. Пчелінцева.

Ювілярові надіслано вітальну телеграму.

НАШ КАНДИДАТ

В четвер, 2 лютого, викладачі, студенти, адміністративний персонал, робітники Одеського державного університету зібралися о 3 годині дня у великому актовому залі, щоб висунути кандидата в депутати до Обласної Ради депутатів трудящих по 48-му виборчому округу.

Коротким вступним словом загальні збори відкрив секретар парткому університету Л. Х. Калуст'ян.

Слово бере декан хімічного факультету професор О. О. Морозов. Він пропонує висунути кандидатом в депутати до Обласної Ради ректора університету Олександра Івановича Юрженка. Він коротко розповідає про життєвий і науковий шлях вченого.

Олександр Іванович народився у 1910 р. на Миколаївщині, в сім'ї середняка. Середню освіту він одержав у Херсоні, а вищу — у Володзі, де закінчив технологічний інститут. Після цього Олександр Іванович вступає до аспірантури в Ленінградському університеті. Закінчивши аспірантуру, він залишається працювати в університеті як асистент. В 1935 р. Олександр Іванович успішно захищає кандидатську дисертацію. В 1941—1945 рр. він працює завідуючим лабораторією на одному з хімічних заводів. За свої наукові праці в 1947 р. він одержує премію імені Лебедева. В 1948 р. Олександр Іванович захищає докторську дисертацію. В цей час він вже живе у Львові і працює там в політехнічному інституті. Після захисту дисертації Олександра Івановича призначають завідуючим кафедрою у Львівському університеті. З 1957 по березень 1960 р. Олександр Іванович працює в цьому ж університеті проректором по учбовій частині. З березня він — ректор нашого університету.

З пропозицією підтримати кандидатуру Олександра Івановича Юрженка в кандидати до Обласної Ради депутатів трудящих і просити у нього дати згоду балотуватися по виборчій дільниці № 48 виступили: декан філологічного факультету І. М. Дузь, завідуючий кафедрою історії СРСР О. М. Меліхон, студент V курсу І. Кондратюк.

Присутні на зборах одногослоно приймають рішення висунути кандидатом в депутати Обласної Ради депутатів трудящих ректора Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова Олександра Івановича Юрженка і просити його дати згоду балотуватися по виборчій дільниці № 48.

Дипломантка хімічного факультету Людмила Глинська захоплюється органічною хімією. Її робота над дипломним дослідженням успішно просувається вперед.

До 100-річчя з дня смерті Т. Г. ШЕВЧЕНКА

27 січня під головуванням професора О. І. Юрженка відбулося засідання університетської комісії по підготовці та проведенню шевченківських днів з нагоди 100-річчя з дня смерті геніального сина українського народу. Затверджено детальний план. З лекціями про творчість Т. Г. Шевченка виступатимуть викладачі і студенти історичного та філологічного факультетів — в університеті, місті та області.

В березні відбудуться наукові конференції, присвячені цій даті. Готується великий концерт художньої самодіяльності. В університеті організується виставка, в корпусі філологічного факультету буде створено аудиторію ім. Т. Г. Шевченка.

В Будинку вчених продовжують «Шевченківські читання». 21 січня з лекцією «В. І. Ленін і більшовицька критика про Т. Г. Шевченка» виступила учителька 25-ї школи м. Одеси Е. Я. Немировська.

28 січня старший викладач Інституту інженерів морського флоту Р. Ф. Маркушевська прочитала доповідь «Шевченко і російська література». Артистка Н. І. Дінтян прочитала поему Шевченка «Відьма» російською мовою.

25 січня для учителів Білгород-Дністровського району було організовано семінар на тему: «Як провести в школі, селі і місті шевченківські вечори». Доповідачем на семінарі був доцент кафедри української літератури нашого університету П. Т. Маркушевський.

НА ПАРТІЙНИХ ЗБОРАХ

В січні відбулися партзбори, присвячені Нараді представників комуністичних і робітничих партій. З доповіддю виступив секретар парткомітету тов. Л. Х. Калуст'яна.

В дебатах виступили тт. К. Д. Петряев, П. Т. Маркушевський, Д. С. Бельфор, Я. М. Штернштейн, О. В. Богатський, О. Г. Лобунець, Д. І. Богуненко, В. П. Цесевич.

З ДОПОВІДІ Л. Х. КАЛУСТ'ЯНА

Нарада представників комуністичних і робітничих партій, яка відбулася в Москві в листопаді 1960 р., обговорила актуальні проблеми сучасного міжнародного становища і дальшої боротьби за мир, національну незалежність, демократію і соціалізм і прийняла документи всесвітньоісторичного значення — Заяву і Звернення до народів всього світу.

Нарада збагатила марксистсько-ленінську теорію новими висновками і продемонструвала велику згуртованість соціалістичного табору, міжнародного комуністичного руху.

Нарада в Москві була справжнім світовим комуністичним форумом. В ньому взяли участь делегати від 81 комуністичної і робітничої партії. Щоб краще уявити, як бурхливо зростає комуністичний рух, звернемося до історії.

Понад 40 років тому в Москві, в березні 1919 р., відбувся I Конгрес Комінтерну, в роботі якого брали участь представники комуністичних партій і лівої соціалістичних організацій 30 країн. Комуністичні партії тоді тільки почали складатися. В країнах Азії і Африки комуністичних організацій ще не було.

В. І. Ленін був впевнений, що насіння, посіяне на I Конгресі Комінтерну, дасть добрі сходи. Він говорив, що комунізм «виростає» абсолютно з усіх сторін суспільного життя, ростки його є абсолютно всюди. В усіх випадках і в усіх країнах комунізм загартовується і росте.

Геніальне передбачення Леніна повністю виправдалося. Комунізм перетворився у найбільш впливову політичну силу нашого часу, став найважливішим фактором суспільного прогресу. Нині в світі існують комуністичні партії у 87 країнах. Вони об'єднують у своїх рядах понад 36 мільйонів чоловік.

Обидва документи — Заява і Звернення — є новим зразком творчого розвитку марксистсько-ленінізму. Заява дає наукову характеристику сучасній добі. Характерна риса нашого часу полягає в тому, що нині не імперіалістична система, а світова соціалістична система стала домінуючим фактором, який все більше впливає на розвиток людського суспільства. Світова соціалістична система розпочала новий етап свого розвитку. Цей етап характеризується вступом Радянського Союзу в період розгортання будівництва комунізму. Інші країни соціалістичного табору успішно будують соціалізм.

В Заяві і Зверненні визначена конкретна програма боротьби за зміцнення миру. Єдино розумною політикою в умовах, коли існують дві протилежні світові системи, є політика мирного співіснування. Великі успіхи національно-визвольного руху в значній мірі зумовлені перемогами соціалізму. Всі

соціалістичні країни, міжнародний робітничий і комуністичний рух вважають своїм обов'язком підтримувати морально і матеріально народи, які борються за своє визволення від імперіалістичного і колоніального гніту.

Нарада розглянула питання про форми переходу різних країн від капіталізму до соціалізму, підтвердивши положення Декларації 1957 р. про можливість мирного і немирного переходу до соціалізму.

Незалежно від того, в яких формах буде встановлена диктатура пролетаріату, вона завжди буде означати розширення демократії, перехід від формальної, буржуазної демократії до справжньої демократії, демократії для трудящих. Інтереси дальшого розвитку комуністичного і робітничого руху вимагають і надалі продовжувати рішучу боротьбу на два фронти: проти ревізіонізму, який залишається головною небезпекою, і проти догматизму та сектантства.

Сила комуністичного руху в його єдності, згуртованості. Всі комуністичні партії незалежні, рівноправні, виробляють політику, виходячи з конкретних умов своїх країн, керуючись принципами марксистсько-ленінізму. Але успіхи справи робітничого класу в кожній країні неможливі без інтернаціональної солідарності всіх братніх партій.

Свій інтернаціональний обов'язок комуністи Радянського Союзу бачать в тому, щоб ще успішніше рухати справу комуністичного будівництва, активніше боротися за зміцнення миру і загальну безпеку народів.

Московська Нарада ввійде в історію, як всесвітньоісторична подія в розвитку комуністичного руху, як великий рубіж на шляху до нових перемог комунізму.

Зараз найважливіше завдання полягає в тому, щоб розгорнути широку пропагандистську роботу навколо документів Нарادي, поставити зроблені в них висновки з актуальних проблем сучасності в центрі всієї своєї політичної та виховної діяльності.

Згідно наказу міністра вищої та середньої спеціальної освіти СРСР всі студенти повинні вивчати матеріали Московської Нарادي. Нашим викладачам необхідно якнайкраще підготуватися до лекцій про значення документів цієї Нарادي та до проведення семінарських занять. Кафедрам суспільних наук треба переглянути плани наукових досліджень в світлі основних положень Заяви і Звернення. Було б доцільно, щоб Вчена рада історичного факультету обговорила питання про введення спецкурсу для студентів з найважливіших питань сучасного комуністичного і робітничого руху.

З ВИСТУПУ П. Т. МАРКУШЕВСЬКОГО

На філологічному факультеті багато вже зроблено по посиленню ідеологічної роботи: йде підготовка до республіканської конференції славістів, колектив комуністів прийняв рішення взяти шефство над одним з колективів Білгород-Дністровського району (допомогти в постановці і проведенні, насамперед, агітроботи). У всій своїй роботі — учбовій і виховній — ми будемо керуватися матеріалами і рішеннями Нарادي комуністичних і робітничих партій в Москві.

З ВИСТУПУ К. Д. ПЕТРЯЄВА

Перед парторганізацією істфаку стоять завдання:

1. Приділити особливе значення політико-виховній роботі серед студентів.

2. Організувати широким фронтом наступ проти буржуазної ідеології.

3. Організувати повсякденну пропаганду і агітацію за мир.

Викладачі-комуністи історичного факультету вже виступили з лекціями і доповідями по матеріалах Нарادي представників комуністичних і робітничих партій на заводах і фабриках міста.

З ВИСТУПУ О. В. БОГАТСЬКОГО

Студенти також повинні бути активними пропагандистами документів Нарادي комуністичних і робітничих партій. Хімічний факультет в цьому напрямку намітив цілий ряд заходів. Деякі з них провадяться. Наприклад, політінформації. На V курсі хімічного факультету добре пройшли політінформації, проведені членом парт. бюро Бурштейном і комуністом Вільшанською. З повідомленнями по розділах Заяви і Звернення Нарادي виступили радянські і китайські студенти. Інші заходи — лекції і семінари по вивченню документів.

З ВИСТУПУ В. П. ЦЕСЕВИЧА

Нарада братніх комуністичних і робітничих партій, з матеріалами якої ми сьогодні детально ознайомилися, — подія виключно важлива. Рішення Нарادي ставлять перед нами нові проблеми. Процес побудови комунізму вимагає напруженої роботи на фронті науки і культури. Нам треба працювати над тим, щоб підвищити рівень нашої наукової роботи, збільшити досягнення передової радянської науки. Нам треба ще краще вчити і виховувати нашу молодість. Ми повинні довести до свідомості кожного молодого співробітника і студента велич завдань комуністичного будівництва.

З ВИСТУПУ Я. М. ШТЕРНШТЕЙНА

Найбільш пекуча проблема сучасності — війна і мир. І це зрозуміло. Ніякі стихійні нещастя і епідемії не приносили людству стільки прикостей, як війна. Кричавий багаж другої світової війни — 80 мільйонів чоловік, а американці втратили за цей час стільки, скільки звичайно втрачають в рік від автомобільних катастроф.

В газеті «Дейлі Геральд» було вміщено карикатуру. 1918 рік. Державні діячі того часу обговорюють умови післявоєнного миру, а за дверима плаче дитина. Клемансо говорить: «Я чую плач хлопчика, введіть його». Він входить і запитує: «Який мир ви готуєте для мене через 20 років?». Поруч ще одна карикатура. Закінчилась друга світова війна. Вже інші державні діячі обговорюють умови миру, а за дверима плаче хлопчик, який народився у 1946 р. І він уже запитує: «Який мир ви готуєте для мене на 1966 рік?».

Найкраща відповідь нашим дітям — це здійснення програми загального роззброєння, запропонованої М. С. Хрущовим на XV сесії ООН.

ОБОВ'ЯЗОК КОЖНОГО ВЧЕНОГО

9 січня 1960 р. ЦК КПРС була прийнята постанова «Про завдання партійної пропаганди в сучасних умовах», яка стала бойовою програмою комуністичного виховання громадян нашої країни.

«Ми розв'язуємо зараз два історичних завдання, — говорив на Всеросійському з'їзді учителів М. С. Хрущов, — створення матеріально-технічної бази комунізму виховання нової людини. Якщо ми відстанемо з освітою і вихованням радянських людей, неминуче загальмується вся справа будівництва комунізму».

Важливим елементом виховання є широке розповсюдження серед населення політичних та наукових знань.

Важлива роль в цій справі належить Товариству по розповсюдженню політичних і наукових знань. Університетське відділення Товариства займає в ньому особливе місце. Такий великий науковий центр, як наш університет, природно, повинен очолити роботу по пропаганді наукових знань.

В 1960 р. членами університетського відділення товариства прочитано 600 лекцій на підприємствах, в колгоспах, радгоспах, домоуправліннях та навчальних закладах. За ініціативою партійної організації університету в Іванівському районі, Одеської області, та при заводі «Більшовик» створено народні університети культури. При юридичному факультеті університету працює громадський інститут правових знань, в якому навчаються 300 членів народних дружин і товариських судів. Ряд вчених і викладачів факультетів активно працюють в товаристві, часто виступають з лекціями, доповідями та бесідами. Товариші Головкин, Чухрій, Вязовський, Дузь, Бурчак, Левченко, Богатський, Позігун, Степанова, Цесевич, Кіро, Сьора, Воробійов, Дроздов, Богуненко, Червоний, Греков, Лобунець, Шутков є активними членами товариства, систематично виступа-

ють з лекціями на актуальні теми. Проте в роботі університетського відділення товариства є ще серйозні недоліки. Деякі товариші не зрозуміли важливості цього завдання, ставляться до нього, як до другорядного.

195 викладачів університету не є членами товариства. Наприклад, на механіко-математичному факультеті з 15 викладачів лише троє є членами товариства, на факультеті іноземних мов членами товариства є 5 викладачів. Не вступили до товариства тт. Богоревич, Голубцева (біологічний факультет). Не виконується наказ міністра вищої та середньої спеціальної освіти УРСР від 23 грудня 1959 р. «Про роботу викладачів вузів по розповсюдженню політичних та наукових знань», в якому підкреслюється, що кожен викладач повинен протягом року прочитати не менше 10 лекцій.

Чимало викладачів університету ухиляються від лекційної роботи серед мас населення. Є навіть окремі випадки зриву лекцій. Ці недоліки необхідно рішуче усунути. Назріла необхідність у створенні при університеті постійно діючої лекторію. Треба розгорнути роботу по пропаганді рішень Московської наради представників комуністичних і робітничих партій, по вивченню матеріалів сіневих Пленумів ЦК КПРС та ЦК КП України, поліпшити всю нашу лекційну роботу, вжити заходів до залучення у товариство всіх викладачів університету. Робота по комуністичному вихованню трудящих — важлива державна справа. Допомогти її здійсненню — обов'язок кожного радянського вченого.

І. СЕРЕДА,
голова університетського
відділення Товариства
по розповсюдженню наукових
та політичних знань.

ВПЕРШЕ

Що саме?

Вперше організовано науковий гурток, до якого входять студенти-заочники.

Ініціативу виявила кафедра історії КПРС.

На першому засіданні, де присутніх було 45 чоловік з числа істориків і філологів, доцент Д. С. Бельфор (керівник гуртка) розповів про методику написання наукового реферату. Співробітниця наукової бібліотеки розповіла про те, як треба складати бібліографію і як працювати в науковій бібліотеці. Член комітету комсомолу ознайомив нас з роботою наукових

гуртків, в які входять студенти стаціонарного відділу.

Більшість членів наукового гуртка історії КПРС вже взяли собі теми для опрацювання. В основному ці теми будуть зв'язані з конкретними матеріалами діяльності партійних організацій заводів, фабрик, колгоспів та інших підприємств і установ.

В плані роботи гуртка намічено відвідування і знайомство з роботою архівів, екскурсії по місцях революційних битв в Одесі.

СМАГЛІЙ,
студент-заочник,
член наукового гуртка.

Сподіваємося

Стало традицією — проводити щороку конкурси студентських наукових робіт. Міністерство вищої освіти виявило велику честь нашому університетові, доручивши біологічному факультетові проводити міжвузівський конкурс наукових студентських робіт з розділу «Біологія».

Позаминулого року в конкурсі взяло участь лише 13 студентів з 5 вузів країни. Минулого року кількість учасників збільшилася до 44. Серед робіт були надзвичайно

цікаві, глибокі, справжні наукові роботи, готові до опублікування.

Але... серед 44 робіт не було жодної, яка була б виконана в Одеському державному університеті.

Ми пишемо про це, сподіваючись, що цього року студенти, члени наукових гуртків біологічного факультету, візьмуть активну участь в конкурсі.

Л. А. ЖУРАВЛЬОВА,
аспірантка.

КОЛИ СЕСІЯ ЗАКІНЧЕНА

(Закінчення. Початок на стор. 1).

Порівнюючи підсумки цієї зимової сесії на стаціонарі з попередніми сесіями, звертаєш увагу на два показники—більша, ніж звичайно, кількість тих, хто не з'явився на екзамені, і, одночасно, зменшення в 1,5—2 рази кількості добрих та відмінних оцінок на молодших курсах. Ці тривожні показники на I—II курсах пояснюються не стільки слабким складом наборів 1960 і 1959 років, скільки специфікою навчального процесу в цьому році. В першому семестрі навчальний процес повинен був тривати 18 тижнів, але фактично він був «утрачений» настільки, що втиснувся у 14 тижнів. Як відомо, 4 тижні були використані на

збирання кукурудзи в колгоспах. Вони не були компенсовані пересуненням строків зимової екзаменаційної сесії. Викладацька громадськість хімічного факультету вважає таке рішення учбової частини (погоджене, правда, з деканатами всіх факультетів) недостатньо глибоко продуманим і через це — невдалим. Деканат і партійна організація факультету визнають негативним проведений на молодших курсах експеримент. Цей гіркий досвід треба буде врахувати для того, щоб уникнути повторення помилок такого ж роду, якщо аналогічні умови виникнуть ще.

Професор О. МОРОЗОВ,
декан хімічного факультету.

МОВА ЙТИМЕ ПРО ЗАЛІКИ
З ІСТОРІЇ КПРС

Особливих зусиль завжди вимагає сесія у студентів-першокурсників. З якими ж результатами прийшли до кінця сесії студенти I курсу механіко-математичного факультету? Мова йтиме про результати заліків з історії КПРС.

Загальновідомо, що самостійна робота студентів над вивченням першоджерел — це головна умова глибокого опанування предметом.

Абсолютна більшість студентів за порадою викладачів та своїх старших товаришів з перших же днів навчання уважно слухали лекції, старанно опрацьовували матеріал до кожної теми семінарського заняття. Вони своєчасно конспектували праці класиків марксизму-ленінізму, вивчали допоміжну літературу. Це давало їм можливість не тільки брати активну участь в роботі семінарів, але й своєчасно з'ясувати складні, а інколи й просто незрозумілі питання. Знання у цих студентів ставали сталими вже в процесі вивчення матеріалу. Тому значна частина з них була звільнена від заліку і мала, таким чином, більше часу на підготовку до іспитів. Серед таких студентів можна назвати Царюк, Шлікову, Коваль, Криворучко, Плотникову, Хоружу, Щербакову, Бритавського, Портнова, Мановицького, Стороженко, Максимову, Розенберг, Швидку та інших.

Звільнені від заліку, сумлінно працюють над курсом історії КПРС студенти-албанці Бебі, Боздо, Брая, Шкупа.

На відміну від минулих років залік в цьому році здебільшого носив характер бесіди з студентами з актуальних проблем курсу. Це сприяло найбільш глибокому виявленню підготовки студентів та їх вміння використати набуті теоретичні знання для аналізу явищ сучасності. Найбільш змістовними в цьому розумінні були відповіді студентів Сулова, Шайер, Дейнеги, Сироватко, Бачинської.

Сесія, однак, показала, що деяка, хоч і незначна частина студентів не використовує тих можливостей, які створюються для них, а деякі й зовсім несерйозно ставляться до навчання.

З 113 студентів I курсу 7 студентів не склали заліку з історії КПРС. Це студенти Кравченко, Масич, Довгополова, Мусієнко, Скальський, Шулянська та Пу-

хальська. Більшість з них мають непогані здібності, але вони не працювали протягом семестру, пропустили більшу частину лекцій та семінарських занять, своєчасно не конспектували першоджерел, а коли підійшла сесія, не знали, за що шпершу хопатись. Одні, замість підготовки до заліку, почали в аварійному порядку списувати конспекти у своїх товаришів, інші, наприклад, Скальський, Пухальська, просто «позичили» чужі конспекти і прийшли з ними на залік. Звичайно, така «підготовка» не могла їм допомогти.

Студенти Наконечний, Семенова, Тараненко зовсім не з'явилися на залік.

Комсомольські групи в період підготовки до сесії багато уваги приділяли вищезгаданам товаришам, та, на жаль, вони не зрозуміли правильно ні турботи своїх товаришів, ні свого обов'язку перед народом. Обговорюючи під-

Одесити зраділи: нарешті, зима! Та недовго вона милувала нам очі своєю красою. Університетський фотограф Петро Андрійович Дутко ледве встиг ввічати на фотоплівку такий рідкісний в цьому році зимовий пейзаж.

Треба бити тривогу

Сесія закінчена. Можна підводити підсумки. Ось географічний вечірній. Перший курс. 4 заліки і 1 екзамен. Першокурсники порадували нас найбільше: лише одна студентка Колбановська не склала заліку з математики. І не дивно: студенти регулярно відвідували заняття, тож на курсі зростали працьовиті, дисципліновані люди.

Найслабший курс на вечірньому відділі — другий. У другокурсників не було жодного екзамену чи заліку без поразок. Найбільше їх у Карнацької, Надеїної, Спектора, Стрельникова, Бізунова, Салаєва. Причина поганих успіхів другокурсників в тому, що немає тут міцної дисципліни, та й набір, очевидно, був не зовсім вдалий (на I курсі у них було таке саме становище).

Здивував нас цього року III курс. Це взагалі непоганий курс. Люди тут захоплюються географією. Але в зимову сесію 4 чоловіки не склали екзамену з картографії. І вже зовсім осоромилися третьокурсники з іноземною мовою — жоден студент не склав екзамену вчасно.

Щоб виправити становище, треба буде багато попрацювати і деканатові, і партійній, і профспілкової організаціям факультету.

А. МОЛЧИНІКОВА.

сумки зимової сесії, комсомольська організація факультету, факультетська громадськість повинні рішуче засудити людей, які намагаються пройти в ряди радянських фахівців без напруженої праці, з чорного ходу.

Є. ШИЯН,
старший викладач
кафедри історії КПРС.

ДО ЗВІТНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ПЛІЧ-О-ПЛІЧ З ПРАЦІВНИКАМИ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

В постанові січневого Пленуму ЦК КПРС 1961 року сказано, що «боротьба за неухильне піднесення сільського господарства — це найважливіша умова побудови комуністичного суспільства...»

На кафедрі політичної економії розробляється зв'язана з сільським господарством комплексна тема: «Питання розвитку колгоспно-кооперативної форми виробничих відносин», яка має чимале теоретичне і практичне значення.

Протягом 1960 року по цій темі досліджувалася низка питань. «Неухильне зростання неподільних фондів — економічна основа зближення колгоспно-кооперативної власності з загальнонародною» — над цією темою працював доцент О. Г. Лобунець. Економічною оцінкою існуючих міжколгоспних економічних зв'язків займався старший викладач Д. О. Драгомарецький. Розвиток міжколгоспної виробничої кооперації в Одеській області зацікавив кандидата економічних наук І. М. Шутова. Економічний аналіз і оцінку існуючих форм оплати праці в колгоспах України проводив асистент С. Г. Проданець.

Асистент кафедри С. Г. Проданець протягом лютого—червня 1960 р. працював на посаді позаштатного економіста в Червоноокнянському районі, Одеської області. За цей час він розробив і впровадив у виробництво госпрозрахунок для колгоспів.

ПРОВІДНОЮ ПРОБЛЕМОЮ ЗАЛИШАЄТЬСЯ
ВИВЧЕННЯ ПЕРЕМІННИХ ЗІРОК

Минулий рік був роком розширення і поглиблення наукової роботи обсерваторії і зміцнення її матеріальної бази.

Як відомо, в період проведення Міжнародного геофізичного року та Міжнародного геофізичного

Зв'язок кафедри з виробництвом здійснюється і по лінії проведення економічних конференцій: одна відбулася в Березівському районі, друга — в Іванівському районі. На економічній конференції в Березівському районі виступили доцент О. Г. Лобунець і старший викладач Д. О. Драгомарецький. В їхніх доповідях проаналізовано нове в економіці колгоспного виробництва і висунуто практичні пропозиції.

На економічній конференції в Іванівському районі асистент С. Г. Проданець виступив з питання господарського розрахунку в колгоспах, а старший викладач Г. О. Плосконос зробив доповідь про раціональне використання автотранспорту в колгоспному виробництві. Деякі пропозиції тов. Плосконоса впроваджені в колгоспне виробництво.

Члени кафедри політичної економії беруть участь в роботі відділу сільського господарства громадського інституту економіки. Керує цим відділом доцент О. Г. Лобунець.

На засіданнях відділу сільського господарства буде заслухана доповідь доцента О. Г. Лобунця про роль УРСР і Одеської області у виробництві продукції сільського господарства і доповідь старшого викладача Д. О. Драгомарецького про міжколгоспну кооперацію в Одеській області.

Д. РИБАЧЕК.

співробітництва обсерваторія створила свої спостережні філіали, які розташовані поза міською смугою, там, де світло й дим не заважають проведенню астрофізичних спостережень. Так виникли спостережні бази в Маяках і в Крижанівці. Нова обсерваторія в Маяках зараз за своїм значенням та за своїм інструментарієм є, по суті, самостійною установою, створеною на зовсім пустому місці.

Прагнучи до розширення своєї бази і до поліпшення умов роботи, колектив обсерваторії створив тут в минулому році нові приміщення, поставив більш потужні телескопи, які вже зараз дозволяють взятися за розв'язання нових астрофізичних проблем.

Минулий рік був роком фронтальної обробки матеріалів, одержаних під час МГР та МГС в галузі вивчення метеорів. Співробітники обсерваторії під керівництвом Е. М. Крамера вивчили фотографічні знімки 90 метеорів і одержали ряд важливих відомостей про будову земної атмосфери на висотах порядку 100 км. Здаю до Світового Центру Даних і для опублікування зведені результати радіолокаційних та візуальних спостережень метеорів. Остаточні висновки з цих трудомістких робіт будуть зроблені в найближчому майбутньому.

Успішно проводилась також робота в галузі дослідження перемінних зірок. Колектив обсерваторії одержав понад 3000 фотографій

(Закінчення на 4 стор.).

ПРОВІДНОЮ ПРОБЛЕМОЮ ЗАЛИШАЄТЬСЯ ВИВЧЕННЯ ПЕРЕМІННИХ ЗІРОК

неба і виконав ряд візуальних та фотографічних спостережень перемінних зірок.

Але головне не в цьому. Міжнародний астрономічний конгрес, що відбувався в Москві в 1958 р., доручив нашій обсерваторії організувати міжнародну роботу по вивченню перемінних зірок типу RR Ліри — тих пульсуючих перемінних зірок, які змінюють свій блиск дуже швидко і до того ж з великими неправильностями. Таких об'єктів відомо понад 800. І ось було створено єдину програму спостережень, які виконуються як в СРСР, так і в Румунії, НДР, Угорщині, Чехословаччині, Італії, Новій Зеландії. Щоб полегшити організацію цієї роботи, були перевідані каталоги цих зірок. Були уточнені дані про них. Два таких каталоги, складені в нашій обсерваторії, були, згідно з міжнародною угодою, видані в Краківській обсерваторії. Третій, ще більш точний каталог для 1962 року, зараз складається і незабаром буде відпублікований до Кракова для опублікування.

Всі іноземні астрономи, які включаються в цю колективну роботу, вимагають так званих пошукових карт, тобто карт околиць зірок з тим, щоб можна було відшукати даний об'єкт. Таких карт немає. Тому в нашій обсерваторії зараз закінчується дуже складна робота по створенню такого атласу. Із 800 зірок вже оброблено 700.

Доцент О. М. Шульберг за завданням Міжнародної Астрономічної Спільноти регулярно складає детальну бібліографію всіх радянських робіт в галузі вивчення затемнених зірок. Ця бібліографія публікується у міжнародному виданні.

Астрометристи продовжують виконання трудомісткої спостережувальної роботи по складанню величезного каталога точних положень слабких зірок. Ця робота виконує

ться за завданням Астрометричної комісії Астрономічної ради Академії Наук СРСР. Нею керує Пулковська обсерваторія. Ми можемо констатувати, що наша обсерваторія йде попереду всіх інших обсерваторій у виконанні цієї колективної роботи. Деякі з обсерваторій її тільки-но починають, а у нас вона вже наближається до кінця.

Наш колектив має також деякі досягнення і в галузі захисту дисертацій. Блискуче захистив кандидатську дисертацію завідувач астрономічним сектором обсерваторії Б. В. Новопашенний. Захист відбувся в грудні 1960 р. в Пулковській обсерваторії. Підготувала до захисту свою дисертацію наукова співробітниця обсерваторії Р. Б. Теплицька. Її дисертація присвячена вивченню Сонця. Кандидатська дисертація В. К. Абалакіна присвячена дуже важкому небесно-механічному питанню про сталість зоряних скупчень. Вона також буде незабаром захищена в Пулковській обсерваторії. Подає до захисту дисертацію В. М. Григоревський.

В короткій замітці не можна охопити всіх питань, якими займається обсерваторія. Зазначимо лише наприкінці, що в 1961 р. нам доведеться добре попрацювати ще в одному напрямку. В Одеській обсерваторії зараз зосереджено керівництво двома робочими групами дослідників перемінних зірок — затемнених та пульсуючих. Влітку 1961 р. ми маємо провести в Одесі 10-денний всесоюзний семінар членів цих робочих груп.

Необхідно буде також взяти активну участь в роботі Всесвітнього астрономічного конгресу, який відбудеться в Каліфорнії в серпні 1961 р.

Член-кореспондент АН УРСР,
професор В. ЦЕСЕВИЧ,
директор обсерваторії.

ХТО ЗАПЛАТИТЬ 500 КАРБОВАНЦІВ ?

Завідувач кафедру загальної історії тов. К. Д. Петряєв надіслав до нашої газети копію протоколу засідання кафедри. Мова на засіданні йшла про випуск збірника статей, присвячених Якобінській диктатурі. Засідання кафедри відбулося в зв'язку з фейлетоном «145 неліричних рядків», який був опублікований в нашій газеті.

Кафедра постановила:

1. Не пізніше 25 грудня 1960 року збірник зверстати.
 2. Зобов'язати доц. Алексеєва-Попова до 20 грудня здати всі статті в друкарню.
 3. Вважати, що факти, які наводила газета «За наукові кадри» у своєму фейлетоні, відповідають дійсності.
 4. Відзначити безвідповідальне ставлення доц. Алексеєва-Попова до випуску збірника. Прохати наукову частину університету вжити відповідних адміністративних заходів до Алексеєва-Попова в зв'язку зі зривом ним випуску збірника.
- В листі до редакції К. Д. Пе-

тряєв пише: «Кафедра відзначає ту важливу помилку, що редакція збірника взяла до друку статті, які не були підготовлені; це вимагало великої роботи і затрат часу. Кафедра вважає, що цю помилку треба врахувати при комплектуванні інших збірників».

До вищенаведеного редакція вважає необхідним додати, що, як повідомили нас у друкарні, не тільки 25 грудня, а й 25 січня збірник зверстаний не був. Більше того. Ще й досі немає статті доцента Алексеєва-Попова. Є лише уривки з неї. Немає, крім того, ще двох статей, які повинні бути надруковані десь в середині і в кінці збірника. Виникає питання: чи не правильніше було б збірник зняти з виробництва, а з винних стягти його вартість — 500 крб. (новими грішми)?

Вважаємо необхідним звернути увагу наших читачів ще на одну обставину. Доцент Алексеєв-Попов неприпустимо грубо поводить себе з працівниками друкарні.

ДВА ЦІКАВИХ ДНІ

25 і 26 січня спортивний зал ОдВО був переповнений студентами нашого університету. Тут відбулася матчева зустріч з баскетбола і волейбола між чоловічими і жіночими командами Львівського та Одеського університетів.

26 січня в залі ОДУ відбулася зустріч між важкоатлетичними командами цих же університетів.

В перший день відзначилися наші дівчата. І баскетболістки, і волейболістки в напруженій боротьбі домоглися перемоги. Що ж стосується юнаків, то вони підвели нашу команду. Якщо волейболістів і лаяти особливо не можна, бо вони відсутньо, на голову, нижчі від своїх львівських суперників, то баскетболістки могли б боротися і перемогти, що вони і довели другого дня. Зате дівчата другого дня програли. Таким чином, коли скласти всі очки в першій і другій зустрічах, то перевага на вісім очок у наших дівчат. Дівчата-волейболістки підтвердили свою перевагу і другого дня.

Що можна сказати про наших штангістів? Якщо волейболістки й баскетболістки у різній мірі, звичайно, але все таки боролися, то штангісти здалися без боротьби. 6:1 — ось результат (красномовний результат!) матчу штангістів.

В. ГЛАВЕНЧУК,
студент V курсу
історичного факультету.

ВЧЕНОМУ 65 РОКІВ

Нещодавно кафедра педагогіки відзначила 65-річчя з дня народження одного з своїх найстаріших товаришів — Василя Остаповича Дем'яненка.

Авторові цих рядків довелося в 1943 році брати участь в боях за визволення Києва. Військова частина, в якій я тоді перебував, взяла Бориспіль і Дарницю. Бориспіль фашисти перед своїм відступом спалили. Від містечка лишилася лише одна вулиця Алексеєнка — дворів 12. Наш батальйон і розташувався на ній. До мене підійшла старенька жінка і попросила послати солдатів до неї на квартиру. В кімнатах у жінки було тісно, але чисто. Жінка люб'язно, як справжня господиня, прийняла солдатів, зіграла їм води, зварила картоплі.

Розглядаючи кімнату, я побачив на стіні фото.

— Звідки воно у вас? — зацікавився я, оскільки обличчя на фото було мені добре знайоме.

— Це мій син, — з гідністю відповіла старенька.

— Василь Остапович ваш син? — не витримав я.

— А ви звідки його знаєте? — захвилювалася жінка.

Довелося розповісти, що ми з ним разом працювали до війни в інституті ім. Ушинського в Одесі. Тоді почала розповідати мати. Ми в інституті ніколи й подумати не могли, що Василь Остапович — не тільки педагог, що до революції

він закінчив ремісничу школу і працював монтером.

— Потім пішов по вчительській лінії, — з гордістю закінчила його мати.

Василь Остапович працював у с. Василькові, потім в Ананьєві, завідував дитячим будинком, вже за радянської влади закінчив історичний факультет Одеського університету, аспірантуру з педагогіки. Василь Остапович працював у педагогічній лабораторії, потім у педіні, а тепер ось близько 20 років — в університеті.

Наукова робота Василя Остаповича почалася теж в Одесі. Тут він захистив кандидатську дисертацію про М. І. Пирогова, написав статті про Макаренка, з історії Одеського університету. Зараз Василь Остапович успішно працює над розробкою актуальної теми — про поєднання навчання з виробничою працею, вивчає досвід виховання і навчання дітей в школах-інтернатах.

На засіданні кафедри, присвяченому вшануванню ювіляра, виступили професор Д. Г. Елькін, доцент С. Ф. Збандуто, викладач В. Г. Грановська та інші.

Ювілярові побажали ще багатьох років творчої роботи, здоров'я і дальших успіхів у справі виховання молодих педагогічних кадрів.

Доцент В. РУЖЕЙНИКОВ,
завідувач кафедру
педагогіки.

Замість огляду стінгазет я пишу доповідну записку

Завдання було коротке і чітке: обійти всі факультети, продивитися всі стінгазети і зробити огляд матеріалів, у яких мова йде про сесію.

Факультети я обійшов. Не був тільки на біологічному. Прийшов до редакції, сів за друкарську машинку. А от що друкувати — не знаю. Вирішив писати доповідну записку.

«Шановний товаришу редакторе!

Я з великим ентузіазмом поставився до Вашого завдання і з піднесенням в душі відправився на факультети шукати стінгазети. Моїм уяві малювалися величкі картини. Я бачив велетенські аркуші паперу, на яких багато змістовних і дотепних заміток, гострих малюнків, подум'яних закликів. Я взяв товстезного блокнота, який всю дорогу відтягував праву половину мого плаща аж до землі. Я наповнив свою авторучку чорнилом. Я нагострив свої очі. Перший факультет, куди я прийшов, був хімічний. Чийсь рукамі перед газетою «Советский химик» була споруджена справжня, сінька барикада з новеньких столів. Але я добрався до газети. При цьому я зачепився за край стола і розірвав кишеню. Найсумнішим було не це, а те, що зусилля витратив я даремно: газета, яка так охоронялася, встигла обрости бородою. В газеті говорилось, що до сесії треба готуватися. Та ще в кутку «Сатири і гумору» були афоризми, що народилися під час давноминулих сесій, наприклад:

Викладач: Ви один вирішили за дачу?

Студент: Ні... при допомозі двох невідомих.

Або:

Викладач: Хто піде відповідати першим, ставлю оцінку на бал вище.

Студент: Ставте три, я йду.

Потім я попримував у корпус на Петра Великого, 2. Думав, що там улов буде багатшим. А вже там повинні висіти газети аж трьох факультетів: географічного, фізичного, математичного. Я облизав увесь корпус, але знайшов лише одну газету «Советский математик». Випущена вона була 15 січня і йшла в ній про перші екзамени. Повідомлялося, що другокурсники в основному добре склали заліки з історії КПРС, що у першокурсників 42 чоловіки одержали механічні заліки, а 12 чоловік ніяких не одержали. Газета розповідала про екзамени в групі обчислювачів, про екзамен у третьокурсників. Не все в газеті добре. Є багато речей, які викликають почуття незадоволення, але загалом стіннівка справляє добре враження. Воно особливо зростає, коли зважити на те, що це єдина газета, яка була випущена під час сесії. Єдина, бо ні «Історик», який позаминулого року завдячував був перше місце серед газет університету і який страшенно хоче повернути собі це місце в 1961 році, ні «Філолог», який переможцем був торік і хоче лишитися ним зараз, не вийшли під час сесії. От і виходить, що похід стінних газет університету до конкурсу очолює зараз «Советский математик», газета новоорганізо-

ваного факультету. А Ви ж, товаришу редакторе, пам'ятаєте, що раніше на фізико-математичному факультеті газета була поганенька, і керівники партійної та комсомольської організації навіть не подавали її на конкурс. А тепер справи змінилися, принаймні на механіко-математичному факультеті: про фізичний цього сказати не можна.

В невеселому настрої повертався до редакції. Не знав, що ж писати. Лаяти редколегії стінних газет, комсомольські та партійні бюро? Але знаю, що там скажуть: члени редколегії — студенти, їм теж треба складати сесію, а не займатися газетою. Хай так. Але чому б тоді не випустити не величезні газети, а коротенькі, гострі «бонові листки»? А то тепер, побачите, на всіх факультетах вийдуть газети з статтями про те, як хвилювалися, та як не знали, та боялися, а потім як склали; суворі кореспонденти писатимуть про тих, хто «завалився», і по кісточках розбиратимуть причини: на лекції не ходив — раз, на семінарах погано відповідав — два, сам не працював — три, несерйозний — чотири і т. д. Тільки чи потрібно буде це після сесії?

Свою доповідну записку я на цьому кічаю.

В. ТИХИЙ.

3 лютого 1961 року».

Редактор В. ФАЩЕНКО.